

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 20 Mayıs 2026
Sayı : 1892

10/4208

Nimet ÖZDEMİR
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizde 4,5 milyonun üzerinde engelli birey ve onların bakım sorumluluğunu üstlenen aileleri; ekonomik yetersizlikler, artan bakım maliyetleri, sosyal destek mekanizmalarının eksikliği ve psikolojik yük nedeniyle ciddi sorunlarla karşı karşıya kalmaktadır. Son yıllarda kamuoyuna yansıyan intihar ve aile içi trajedi vakaları da mevcut sosyal destek sistemlerinin yetersizliğini açık biçimde ortaya koymaktadır.

Engelli bireylerin ve ailelerinin yaşadığı ekonomik, psikolojik ve sosyolojik sorunların tüm yönleriyle araştırılması; bakım hizmetleri, sosyal destek mekanizmaları ve istihdam politikalarının yeterliliğinin incelenmesi; yaşanan trajik olayların nedenlerinin tespit edilmesi ve kalıcı çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

Nimet ÖZDEMİR
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Ulusal Engelli Veri Sistemi 2025 yılı kayıtlarına göre Türkiye’de 4,5 milyonun üzerinde engelli birey bulunmaktadır. Engelli bireyler ile onların bakım sorumluluğunu üstlenen aileler; ekonomik yetersizlikler, sosyal destek eksiklikleri, bakımı yükünün çoğu zaman tek bir kişinin omuzlarına bırakılması ve psikolojik destek mekanizmalarının yetersizliği nedeniyle ağır bir yaşam mücadelesi vermektedir.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı verilerine göre 2026 yılı itibarıyla yaklaşık 520 bin vatandaş “Evde Bakım Yardımı”ndan yararlanmaktadır. Son üç yılda evde bakım desteği kapsamında yaklaşık 143 milyar lira ödeme yapıldığı açıklanmıştır. Ancak artan hayat pahalılığı, bakım maliyetleri, sağlık giderleri ve sürekli bakım ihtiyacı dikkate alındığında mevcut desteklerin birçok aile için yetersiz kaldığı görülmektedir.

2026 yılı itibarıyla evde bakım yardımı kapsamında hak sahibi başına yapılan ödeme aylık 13 bin 878 lira seviyesindedir. Bunun yanında engelli aylığı; engellilik oranı yüzde 40-69 arasında olan vatandaşlar için 5 bin 103 lira, yüzde 70 ve üzeri engelli vatandaşlar için 7 bin 655 lira, 18 yaş altı engelli yakını aylığı ise 5 bin 103 lira seviyesindedir. Özellikle ağır engelli bireylerin bakımında ortaya çıkan fiziksel, psikolojik ve ekonomik yük dikkate alındığında, söz konusu desteklerin ailelerin yaşadığı sorunları çözmekte yetersiz kaldığı açıktır.

Öte yandan bu yardımların önemli bir bölümü, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından hane içinde kişi başına düşen gelirin asgari ücretin üçte birinden az olması nedeniyle bağlanmaktadır. Bu durum, gelir düzeyi düşük olmasına rağmen belirlenen sınırın çok az üzerinde kalan birçok ailenin sosyal desteklerden yararlanamamasına neden olmaktadır.

Nimet ÖZDEMİR

İstanbul Milletvekili

Bunun yanı sıra bakım hizmetleri, rehabilitasyon merkezleri, psikolojik destek mekanizmaları ve sosyal hizmet kapasitesinin ihtiyacı karşılayamadığı yönünde ciddi eleştiriler bulunmaktadır. Özellikle bakım veren aile bireyleri sosyal hayattan kopmakta, çalışma hayatından uzaklaşmakta, ekonomik yoksullukla mücadele etmekte ve uzun süreli bakım yükü nedeniyle ciddi psikolojik sorunlarla karşı karşıya kalmaktadır.

Yaşanan sorunlar, aileler üzerinde derin bir gelecek kaygısı oluşturmaktadır. Özellikle yaşlı ebeveynlerin "Ben öldükten sonra çocuğuma ne olacak?" endişesi, ağır bir travmaya dönüşmektedir. Medyaya yansıyan olaylar da sorunun vahametini açık biçimde ortaya koymaktadır. Trabzon'da 80 yaşındaki bir babanın zihinsel engelli kızını öldürdükten sonra intihar etmesi, Denizli'de bir annenin serebral palsili oğlunu öldürdükten sonra yaşamına son vermesi toplum vicdanını derinden yaralamıştır. Benzer olaylar Uşak, Antalya ve Bursa'da yaşanmıştır. Bu trajik olaylar münferit değil; sosyal destek mekanizmalarının yetersizliğinin ve ailelerin yalnız bırakılmasının dramatik sonuçlarıdır.

Psikolojik danışmanlık ve sosyal destek hizmetlerine erişimde yaşanan sorunlar, bakım verenlerin tükenmişlik sendromu yaşamasına neden olmaktadır. Yerel düzeyde yeterli sayıda bakım merkezi, geçici bakım hizmeti, rehabilitasyon desteği ve aile danışmanlığı mekanizmasının bulunmaması aileleri çaresiz bırakmaktadır.

Engelli bireylerin yaşadığı önemli sorunlardan biri de istihdam alanındadır. Hâlihazırda kamuda istihdam edilen engelli birey sayısı yaklaşık 83 bindir. Toplam engelli nüfus dikkate alındığında bu sayı oldukça yetersizdir. İŞKUR verilerine göre Nisan 2026 itibarıyla iş arayan kayıtlı engelli sayısı 100 bin 706 iken, özel sektörde istihdam edilebilen engelli birey sayısı yalnızca 15 bin 706'dır. Her 100 engelliden yalnızca 15'i çalışmaktadır. Engelli kadınlarda iş gücüne katılım oranı yüzde 12,5 iken erkeklerde bu oran yüzde 35,4 seviyesindedir. Bu durum, engelli bireylerin üretim süreçlerine katılımında ve ekonomik bağımsızlıklarını sağlamalarında ciddi engeller bulunduğunu göstermektedir.

Bunun yanında engelli bireyler; protez, tekerlekli sandalye, baston, işitme cihazı ve benzeri yardımcı araç-gereçlere erişimde de önemli sorunlar yaşamaktadır. Sosyal güvenlik destek ödemelerinin yetersizliği nedeniyle birçok vatandaş temel ihtiyaç niteliğindeki medikal ekipmanlara ulaşamamaktadır. Ayrıca engellilik oranının belirlenmesi konusunda sık sık yönetmelik değişiklikleri de yeni hak kayıplarına ve mağduriyetlerin oluşmasına yol açmıştır.

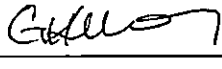
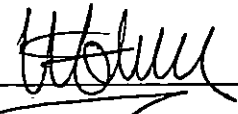

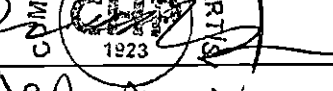
Sosyal devlet anlayışının gereği olarak; engelli bireylerin ve ailelerinin yaşam koşullarının insan onuruna yaraşır hale getirilmesi, bakım yükünün yalnızca aile bireylerinin omuzlarına bırakılmaması, psikolojik ve sosyal destek mekanizmalarının güçlendirilmesi ve engelli bireylerin toplumsal yaşama tam ve etkin katılımının sağlanması büyük önem taşımaktadır.

Bu kapsamda; engelli bireylerin ve bakımını üstlenen ailelerin yaşadığı ekonomik, psikolojik ve sosyolojik sorunların tüm boyutlarıyla araştırılması, intihar ve aile içi trajedi vakalarının nedenlerinin ortaya konulması, mevcut sosyal destek sistemlerinin yeterliliğinin incelenmesi, bakım hizmetleri ile istihdam politikalarının değerlendirilmesi ve kalıcı çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde bir Araştırma Komisyonu kurulması zaruri hale gelmiştir.

1892 Sayılı Mec. Aras

İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Yüksel Mansur Kılıç	İstanbul	
Orhan Sömer	Adana	
Yüksel Teşkin	İzmir	
Süleyman Öret Doğu	Muğla	
Aliye Tomris Esişer	ANKARA	
Özdemir Kılıç	NEŞİN.	
Aliye COŞAK	A Halya	
Mustafa Erdem	Antalya	
Uğur BAKRAKURBAN	Artvin	
Serhan Sarı	Balıkesir	
Gözde Akkaya İlgerdi	İstanbul	
Emin BERBEROĞLU	İstanbul	
Özdemir AKAM	Karabük	
Minat ÇAN	Samsun	
Emine Hızıl	MUĞLA	
Aşkın GENÇ	YATSEU	
Talat DİNÇER	MERKEZ	
Hosni ÖZTÜRKMEN	Gaziantep	
Harun PAZ	İstanbul	
Neli Arslan	Malatya	

